

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/51
KARAR NO : 2021/154
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 245 ada, 20 ve 21 parsel sayılı ta mmazlar üzerinde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle yapılan ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ili kin i lemin iptali istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : E. çecek San. ve Tic. A. .
Vekili : Av. S.M.
Davalı : TOB Organize Sanayi Bölgesi
Vekili : Av. H.F.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 245 ada, 20 ve 21 parsellerde kayıtlı ta mmazlarda adına yapılan arsa tahsisinin iptaline ili kin 17/01/2019 tarihli ve 655 sayılı TOB Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu i lemi ile söz konusu parsellerde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle 21/03/2019 tarihinde yapılan ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ili kin i lemin; müvekkilinin arsa tahsisi için gerekli ko ulları ta ıdı nı, tahsisin iptalini gerektiren bir sebebin bulunmadı nı, tahsis iptali kararının tebli edilmedi ini ileri sürülerek, iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdi i cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerekti inden bahisle görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. dari Yargıda

3. zmir 3. dare Mahkemesinin 16/09/2019 tarihli ve E.2019/796, K.2019/1106 sayılı dosyasında, davacının, aralarında maddi veya hukuki yönden ba lılık ya da sebep-sonuç ili kisi bulunmayan "*in aat ruhsatı düzenlenmesi*" istemiyle yapılan ba vurunun zımnen reddine ili kin i lem ve "*arsa tahsisinin iptali*"ne ili kin i leme kar ı ayrı ayrı dilekçelerle olmak üzere toplamda iki adet dava açması gerekirken, tek dilekçe ile dava açılmasında 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesi hükmüne uyarlık görülmedi i gerekçesiyle, dava dilekçesinin reddine karar verilmi tir.

4. Davacı vekili bu kez, davacı tarafından TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 245 ada, 20 ve 21 parsellerde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle 21/03/2019 tarihinde yapılan ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine dair i lemin iptali istemiyle dava açmı tır.

5. zmir 3. dare Mahkemesinin 08/11/2019 tarihli ve E.2019/1337, K.2019/1453 sayılı dosyasında, TOB Organize Sanayi Bölgesi'nin özel hukuk tüzel ki ili ine sahip oldu u ve özel hukuk tüzel ki ilerince tesis edilen i lemlerin yargısal denetiminin adli yargı yerlerince yapılaca mının açık oldu u dikkate alındı ında, davalı TOB Organize Sanayi Bölgesi içinde yer alan 245 ada, 20 ve 21 parsellerde kayıtlı ta ınmazda davacı tarafından in a edilecek yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle yapılan ba vurunun zımnen reddine ili kin i lemi incelemede Mahkemelerinin görevli olmadı ı, uyu mazlı ın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerine ait oldu u gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanun'un 14/3-a ve 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmi , bu karara kar ı davacı vekili istinaf isteminde bulunmu tur.

6. zmir Bölge dare Mahkemesi 3. dari Dava Dairesinin 13/02/2020 tarihli ve E.2020/62, K.2020/105 sayılı dosyasında, dava konusu olayda, davacı irketin iptalini istedi i TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 245 ada, 20 ve 21 parsellerde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle 21/03/2019 tarihinde yapılan ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ili kin TOB Organize Sanayi Bölgesi Ba kanlı ı i leminin, idare hukuku alanında hukuki sonuçlar do uran, kamu gücüne dayanılarak tesis edilmi bir idari i lem oldu u sonucuna varılmakla uyu mazlı ın idari yargı yerince çözümlenmesi gerekti i anla ıldı ından, davanın görev yönünden reddine dair verilen dare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmedi i gerekçesiyle, istinaf ba vurusunun kabulü ile mahkeme kararının kaldırılmasına, dava dosyasının mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar verilmi tir.

7. zmir 3. dare Mahkemesinin 17/06/2020 tarihli ve E.2020/562 sayılı dosyasında, dava konusu i lemin idare hukuku alanında hukuki sonuçlar do uran, kamu gücüne dayanılarak tesis edilmi bir idari i lem oldu u sonucuna varıldı ı ve Bölge dare Mahkemesi kararının Mahkemeleri yönünden kesin olması nedeniyle, uyu mazlı ın idari yargı yerince çözümlenmesi gerekti i anla ıldı ından, davalı idarenin görev itirazının reddine, uyu mazlı ın görülmesi ve çözümlenmesinde Mahkemelerinin görevli oldu una karar verilmi tir.

8. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı'na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

9. TOB OSB'nin, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu kapsamında kuruldu u anla ıldı ından; TOB OSB Müdürlü ünün özel hukuk tüzel ki ili ine sahip oldu u ve özel hukuk tüzel ki ilerince tesis edilen i lemlerin yargısal denetiminin adli yargı yerlerince yapılaca mının açık oldu u gözetildi inde, davalı TOB OSB içinde yer alan ta ınmazlarda in a edilecek yapı için in aat ruhsatı verilmesi talebinin reddine dair i lemin iptali istemiyle ilgili davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekti i gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanunun 10 ve 13. maddeleri gere ince, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ve dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermi tir.

III.BA SAVCILIK DÜ ÜNCES

10. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı inca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Damı tay Ba savcısının da yazılı dü üncesi istenilmi tir.

11. Olayda, davacı irketin iptalini istedi i, TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 245 ada, 20 ve 21 parsellerde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle 21/03/2019 tarihinde yapılan ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ili kin TOB Organize Sanayi Bölgesi Ba kanlı ı i leminin, idare hukuku alanında hukuki sonuçlar do uran, kamu gücüne dayanılarak tesis edilmi bir idari i lem oldu u, bu haliyle uyu mazlı ın idari yargı yerince çözümlenmesi gerekti i; 2247 sayılı Kanununun 13'üncü maddesi uyarınca yapılan ba vurunun reddi gerekti i yolunda dü ünce vermi tir.

IV. LG L HUKUK

12. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin görev ve sorumlulukları*" ba lıklı 14. maddesinde; 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinin saklı oldu u belirtilmi tir; "*De i tirilen, Eklenen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler*" ba lıklı 85. maddesinin h bendi öyledir:

«...12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası a a ıdaki ekilde de i tirilmi tir.

Yürürlü e giren mevzii imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, in ası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile i yeri açma ve çalı ma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. yeri açma ve çalı ma ruhsatının verilmesi sırasında i yeri açma ve çalı ma ruhsatına ili kin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır...»;

13. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun "*Tanımlar ve kısaltmalar*" ba lıklı 3. Maddesinin (h) bendi öyledir:

Organize Sanayi Bölgesi (OSB), "*Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sa lamak, çarpık sanayile me ve çevre sorunlarını önlemek, kentle meyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bili im teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerle tirilmesi ve geli tirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmi arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geli tirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir ekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle olu turulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve i letilen, kaynak kullanımında verimlili i hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini*" ifade eder eklinde tanımlanmı ;

14. "*Yer seçimi kurulu ve planlama*" ba lıklık 4. maddesinin ondördüncü fıkrası öyledir:

"Yürürlü e giren imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, in ası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile i yeri açma ve çalı ma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. yeri açma ve çalı ma ruhsatının verilmesi sırasında i yeri açma ve çalı ma ruhsatına ili kin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır."

15. "*Nitelikleri*" ba lıklı 5. maddesinin ilk fıkrası öyledir:

"(De i ik: 4/7/2012-6353/20 md.)

OSB, müte ebbis heyetin veya genel kurulun verece i karar üzerine yönetim kurulunun ba vurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmi yetki çerçevesinde kamula tırma i lemleri (...) yaptırabilen bir özel hukuk tüzel ki ili idir. (Ek cümle : 20/2/2014-6525/21 md.) OSB; kamula tırma i lemlerini Valilik, l Özel daresi, Belediye veya Yatırım zleme ve Koordinasyon Ba kanlı na yaptırabilir."

16. 12/04/2000 tarihli, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun, 04/07/2012 tarihli, 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde De i iklik Yapılmasına Dair Kanun'un 20.maddesiyle de i tirilen 5.maddesinin Anayasa'ya aykırılı ı iddiasıyla Danı tay Altıncı Dairesi tarafından yapılan itiraz ba vurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi 31/10/2013 tarihli ve E.2013/49, K.2013/125 sayılı kararı ile 04/07/2012 tarihli, 6353 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle de i tirilen 5.maddesinin birinci fıkrasında yer alan "... yapabilen veya ... " sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı oldu una ve iptaline karar vermi tir.

17. Aynı Kanun'un "Yönetim Kurulu" ba lıklı 8. Maddesi öyledir:

"(De i ik fıkra: 18/6/2017-7033/43 md.) Yönetim kurulu, müte ebbis heyetin en az dördü kendi üyeleri arasından olmak üzere seçece i be asıl, be yedek üyeden olu ur. Genel kurula geçen ve müte ebbis heyetin sona erdi i OSB'lerde, yönetim kurulu yönetmelikle belirlenecek kriterlere göre en fazla on bir asıl ve on bir yedek üyeden olu ur. Yönetim kurulu üyeleri dört yıl için seçilir.

Yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında bir ba kan ve bir ba kanvekili seçerler. Yönetim kurulu en az ayda iki defa toplanır ve toplantı salt ço unluk ile yapılır. Geçerli bir mazereti olmadan üst üste yapılan üç toplantıya veya mazereti olsa dahi altı ay içinde yapılan toplantıların en az yarısına katılmayan üyeler üyelikten çekilmi sayılırlar. Kararlar salt ço unlukla verilir. Oyların e itli i halinde ba kanın oyuna itibar edilir.

Yönetim kurulu; kanun, yönetmelik, kurulu protokolü ve benzeri düzenlemeler ile müte ebbis heyetin kararları çerçevesinde OSB'nin sevk ve idaresini yürütmekle görevlidir."

V. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

18. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

19. Raportör-Hakim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

20. Dava, davacı irket tarafından, TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 245 ada, 20 ve 21 parsel sayılı ta ınmazlar üzerinde yapılacak yapı için in aat ruhsatı

düzenlenmesi istemiyle 21/03/2019 tarihinde yaptıkları ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ili kin i lemin iptali istemiyle açılmış tır.

21. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin birlikte de erlendirilmesinden, TOB Organize Sanayi Bölgesi'nin, zmir Ticaret Odası ve 14 meslek komitesinin talebi üzerine Kooperatif olarak kuruldu u; T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Ba kanlı ınca tescil edildi i; kurucunun %100 katılım payı ile SS. TOB Organize Ticaret ve malat Bölgesi Toplu yeri Yapı Kooperatifi oldu u; dolayısıyla davalı Organize Sanayi Bölgesi'nin özel hukuk tüzel ki ili ine sahip oldu u ve özel hukuk tüzel ki ilerince tesis edilen i lemlerin yargısal denetiminin adli yargı yerlerince yapılaca ının açık oldu u gözetildi inde; TOB Organize Sanayi Bölgesi'nde 245 ada, 20 ve 21 parsellerde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle yapılan ba vurunun zımnen reddine ili kin i lemin iptali istemiyle, TOB Organize Sanayi Bölgesi Ba kanlı ına kar ı açılan davanın yargısal denetiminin adli yargı yerinde yapılması gerekti i sonucuna varılmış tır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin zmir 3. dare Mahkemesinin 17/06/2020 tarihli ve E.2020/562 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin zmir 3. dare Mahkemesinin 17/06/2020 tarihli ve E.2020/562 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde, Üyelerden Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYLARI ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR I OY

Görevsel bakımdan bir girişim ve etkinliğin kamu hizmeti sayılması veya sayılmaması, de i ik ko ullar dikkate alınarak yasakoyucunun görüşleri do rultusundaki belirlemelerine göre ekilenen de i ken ve göreceli bir konudur. Kamu hizmetinin yönetsel ö esi, genelde kamusal yönetim biçimi ise de, darenin özel hukuk hükümlerine göre yürüttü ü kimi etkinliklerin de bu nitelikte oldu u görülmektedir. Fakat bir hizmetin amacı kamu yararı ise kamu hukuku esaslarına ba lı kalaca ı açıktır. Bu nedenle idarenin, toplumun yararına olarak genel ve ortak ihtiyaçlarını kar ılamak için giri ti i etkinlikler hangi yol ve usulle yapılırsa yapılsın kamu hizmeti sayılaca ından "kamu hizmeti" kavramının en önemli ö esi yönetim biçimi de il, hizmetin amacı ve bunun sorumlulu unu üstlenen organın niteli idir. Böyle olunca, kamu hizmetleri, Devletin ve di er kamu tüzelki ilerinin toplumun genel olarak ihtiyaçlarını kar ılamak amacıyla yürüttü ü veya buyru u ve sorumlulu u altında ba kalarına yaptırdı ı etkinlikler olarak tanımlanabilir.

darf i lemler, çe itli hukukî etkiler do urmak amacıyla yapılan tek yanlı ve icraî irade açıklamaları olarak tanımlandı ında, "iradenin açıklanması" yönünden, bu iradenin sahibi durumunda olan " darf makam" kavramı önem kazanmaktadır. Bu noktada, yalnızca i lemi yapan merciye göre belirlenen organik ölçüt tek ba ına yeterli olmamaktadır. Yani idarenin her i lemi darf i lem olmadı ı gibi, bütün darf i lemlerin kamu tüzel ki ileri tarafından tesis edilmesi de söz konusu de ildir. Bu açıdan, darf karar alma yetkisi ve gücüyle donatılmı olmalarına kar ılık, gerek statüleri ve gerekse te kilatlanmaları ve yönetimleri bakımından özel hukuk tüzel ki isi olup da, kamu hizmeti gören kurulu lar, bu hizmetleri yerine getirirlerken kamu makamı gibi hareket etmekte ve i lemleri de idare hukuku kurallarına tabi olmaktadır.

Kamu yararı içermesi ve özel faaliyet olarak gere i gibi sunulmasının mümkün olmaması nedeniyle, yasama organı tarafından özel faaliyetler çin söz konusu olmayacak bir ayrıcalıklar ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve sorumlulu u ile denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen faaliyetler, kamu hizmeti olarak kabul edilmektedir. Kamu hizmeti yerine getirilirken sahip olunan ayrıcalıklara dayanılarak, tek yanlı irade beyanıyla tesis edilen, hukuk düzeninde de i klik yapan, ba ka bir deyi le, ki ilerinin hukukî durumlarında de i klik meydana getiren etkili ve yürütülmesi zorunlu i lemler iptal davasına konu edilebilece i gibi, bu i lemler nedeniyle u ranılan zararların tazmini için tam yargı davası açılması da mümkündür.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 3. maddesinin (h) bendinde, organize sanayi bölgeleri (OSB), sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sa lamak, çarpık sanayile me ve çevre sorunlarını önlemek, kentle meyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bili im teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerle tirilmesi ve geli tirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmi arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geli tirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir ekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle olu turulan ve bu Kanun hükümlerine

göre kurulan, planlanan ve i letilen, kaynak kullanımında verimlili i hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak tanımlanmı ; 4. maddesinde, "OSB. yer seçimine ili kin yönetmeli e göre uygun görülen yerlerde Bakanlı ın onayı ile kurulur. OSB lere ait yer seçimi, Bakanlı ın koordinatörlü ünde ilgili kurum ve kurulu ların temsilcilerinin katılımıyla olu an yer seçimi komisyonunun yerinde yaptı ı inceleme sonucunda, varsa üst ölçekli plan "kararları dikkate alınarak yapılır. Komisyonunda kararlar oybirli i ile alınır. Oybirli i sa lanamaması durumunda yer seçimi ile ilgili nihai karar, yönetmelikte belirlenen esaslar do rultusunda Bakanlıkça verilir. Mevzuat gere ince korunması gereken ve sanayi tesislerinin kurulmasına izin verilmeyen alanlar OSB yeri olarak incelemeye alınmaz. OSB

alanı içinde Hazine veya kamu kurum ve kurulu larına ait arazilerin bulunması hâlinde; bu araziler, talep edilmesi ve ba kaca bir sakıncası bulunmaması durumunda, 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve stihdamın Te viki ile Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki illerde bedelsiz devredilir. Di er illerde ise 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 ncü maddesinde yer alan harca esas de erleri üzerinden pe in veya taksitle ödenmek üzere OSB lere satılır. Buna ili kin usûl ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlı nca mü tereken belirlenir. Toplu Konut idaresi Ba kanlı ı mülkiyetinde bulunan stok araziler ise ilgili mevzuatına göre OSB tüzel ki ili ne tapuda devredilirken 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve De erlendirilmesi Hakkında Kanunun 11 nci maddesinde belirtilen erh tapuya i lenmez. Seçilen alanda özel mülkiyette olan araziler bulunması hâlinde bu araziler rızaen satın alma veya kamula tırma yoluyla iktisap edilir. Bu nitelikte ta nınmazlar hakkında 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu hükümleri uygulanır. Yer seçiminin kesinle mesinden sonra OSB sınırları dı nda kalan alanların planlanması Çevre ve ehircilik Bakanlı ı ve/veya ilgili belediye tarafından en geç bir yıl içinde yapılır. Bununla ilgili usûl ve esaslar Bakanlık ve Çevre ve ehircilik Bakanlı nca mü tereken belirlenir. OSB alanı dı ndaki içme ve kullanma suyu, karayolu, demiryolu, elektrik ve do algaz ba lantıları ile ilgili i ve i lemler Bakanlı ın koordinasyonunda ilgili kurum ve kurulu larca yerine getirilir. Yer seçimi kesinle tirilen alandaki büyük ehir belediyesi, il belediyesi, ilçe belediyesi, belde belediyesi, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birli i ile Odalar ve Borsalar Kanununa göre kurulan sanayi odası, yoksa ticaret ve sanayi odası, o da yoksa ticaret odası, il özel idaresi veya yatırım izleme ve koordinasyon ba kanlı ı temsilcileri ile alanın hiçbir belediye sınırı içinde olmaması hâlinde il belediyesi, ilçe belediyeleri ile bu ilçelerdeki odalar valilik uygun görü üne istinaden OSB kurulu unda yer alabilir. OSB kurulu una katılan kurum ve kurulu ların temsilcileri ve vali tarafından imzalanmı kurulu protokolünün Bakanlıkça onaylanması ve sicile kaydı ile OSB tüzel ki ilik kazanır. OSB kurulu unda, altıncı fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde belirlenen odanın yer alması zorunludur. htisas OSB'lerde konuyla ilgili, mesleki kurulu lar ve te ekküllerin temsilcileri, talepleri hâlinde müte ebbis heyete dâhil edilirler. Tüzel ki ilik kazanan OSB'lerden, kurulu tarihinden itibaren altı ay içerisinde kamula tırma i lemlerine ba layıp, iki yıl içerisinde uzla ılamayan tüm parseller için tespit ve tescil davası açmayan veya tüm parseller çin açılan davalar neticesinde 2942 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen süreler içerisinde bedeli ödenmeyen OSB lerin tüzel ki ilikleri, tasfiye süreci ba latılarak Bakanlık tarafından resen terkin edilebilir. OSB alanında Sa lık Bakanlı nca öngörülen sa lık koruma bandı bırakılır. Ortak kullanım alanları, OSB büyüklü ünün %8'inden az; hizmet ve destek alanları ise OSB büyüklü ünün %10'undan fazla olamaz. OSB sınırları içerisinde yapılacak imar ve parselasyon planları ve de i iklikleri, OSB tarafından yönetmeli e uygun olarak hazırlanır ve Bakanlıkça onaylanır Onaylı imar planları valilikçe tespit edilen ilan yerlerinde, Bakanlı ın internet sayfasında bir hafta süre ile ilan edilir. Askı süresinin sonunda Bakanlıkça yürürlü e konulur ve ilgili kurumlara bilgi için gönderilir. Bir haftalık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. tirazlar Bakanlı a veya valili e yapılır. Bakanlık itirazları ve planları on be gün içerisinde inceleyerek kesin karara ba lar. Katılımcı tarafından OSB'ye ba vuruldu u hâlde ba vuru tarihinden itibaren üç ay içinde herhangi bir karara ba lanmayan imar ve parselasyon planı ve de i iklikleri katılımcının müracaatı hâlinde Bakanlıkça de erlendirmeye alınır. Bakanlık de erlendirme a masında OSB'nin ba vuru hakkındaki görü ünü ister. OSB ba vuru hakkındaki görü ünü on be gün içinde Bakanlı a bildirmek zorundadır. Ba vuruya konu imar ve parselasyon planı ile de i iklikleri Bakanlık tarafından uygun bulunması hâlinde onaylanabilir. Yürürlü e giren imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, in ası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile i yeri açma ve çalı ma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir, i yeri açma ve çalı ma ruhsatının verilmesi sırasında i yeri açma ve çalı ma ruhsatına ili kin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır "; 5. maddesinde "OSB,

müte ebbis heyetin ba vurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu kararı ve sınırları belirlenmi yetki çerçevesinde kamula tırma i lemleri yaptırabilen bir özel hukuk tüzel ki ili idir. OSB adına kamula tırma yapacak idare, 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu uyarınca olu turaca 1 kıymet takdir ve uzla ma komisyonlarında OSB'den en az bir üyenin görevlendirilmesini ister. Tanınacak süre zarfında görevlendirme yapılmaması hâlinde, ilgili idare, komisyon üyelerinin tamamını kendi bünyesinden seçer. Arazinin mülkiyetinin edinilmesinde yapılan masraflar ile arazi bedeli ödeme yükümlülü ü OSB tüzel ki ili ine aittir."; 20. maddesinde, " OSB'lerin ihtiyacı olan elektrik, su, kanalizasyon, do algaz, arıtma tesisi, yol, haberle me, spor tesisleri gibi altyapı ve genel hizmet tesislerini kurma ve i letme, kamu ve özel kurulu lardan satın alarak da ıtım ve satı nı yapma hakkı sadece OSB'nin yetki ve sorumlulu undadır. OSB'ler, Bakanlıktan izin almak kaydıyla ayrı irket kurma artı aranmaksızın OSB alanı çerisinde öncelikle kendi ihtiyacı olmak üzere elektrik üretim tesisleri kurma ve i letme hakkına sahiptir. OSB'deki katılımcıların elektrik üretim tesisleri kurması ve i letmesi OSB iznine tabidir. Atıkların ortak arıtma tesisinin kabul edebilece i standartlara dü ürülmesi amacıyla münferiden ön arıtma tesisi yapılması gerekir. OSB'de yer alan kurulu lar, altyapı ihtiyaçlarını OSB'nin tesislerinden kar ılamak zorundadır. OSB'nin izni olmaksızın altyapı ihtiyaçları ba ka bir yerden kar ılanamaz ve bu amaçla münferiden tesis kurulamaz. Bu kurulu lar kendilerine tahsis edilen altyapı kullanma hakkını ba ka kurulu lara devir ve temlik edemez ve ba kalarının istifadesine tahsis edemez."; 21. maddesinde, "OSB tüzel ki ili i, bu Kanunun uygulanması ile ilgili i lemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. OSB katılımcılarının enerji giderlerine dair düzenlemeler, serbest piyasa ko ulları ile olu mu fiyatları müdahale edilmeksizin, Cumhurba kanı tarafından yapılır. Atık su arıtma tesisi i leten bölgelerden, belediyelerce atık su bedeli alınmaz "; 22. maddesinde de, "OSB ve OSBÜK organ üyeleri ile personeli, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Bunlar, para ve para hükmündeki evrak ve senetler ile bilanço, tutanak, rapor, defter ve belgeler üzerinde i ledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılırlar. Birinci fıkrada belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen OSB organ üyelerinden kamu görevlisi olmayanlar ile OSBÜK organ üyeleri, be bin Türk lirası idari para cezasıyla, kamu görevlisi olanlar ilgili mevzuat hükümlerine göre cezalandırılır. Bu madde kapsamındaki idari para cezaları Bakanlıkça verilir." hükümlerine yer verilmi tir.

Yukarıda aktarılan yasal düzenlemeden de anla ılaca ı üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlı mın onayı ile ve anılan Bakanlıkça belirlenen yerde kurulan organize sanayi bölgelerine; sanayile menin sa lıklı düzenli ve çevreyle uyumlu geli imini sa lamak amacıyla kamu yararı çerçevesinde özel bir takım görevler verilmi ve bu görevlerini yerine getirilebilmeleri için de kamusal yetkiler tanınmı tir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda özel hukuk tüzel ki isi oldukları belirtilen organize sanayi bölgelerinin kamusal yetki ve ayrıcalıklarla donatıldıkları, bu yetki ve ayrıcalık dahilinde kamu hukuku alanında görülmesi gereken tek yanlı, kesin, do rudan uygulanabilir i lemler de tesis ettikleri açıktır.

Kurumun görevleri arasında özel hukuk alanına giren birtakım u ra ılları bulunmakta ise de, bu u ra ıllar üstlenilen kamu hizmetini yerine getirmek amacına yönelik oldu undan, yalnızca anılan u ra ıllara veya bu u ra ıllarında özel hukuk hükümlerine ba lılı ına bakılarak, kurumun kamu hizmeti görmedi i veya kamu kurumu olmadı ı söylenemez . Kurumun tüzel ki ili inin olması ve özel hukuk hükümlerine ba lı bulunması, üstlendi i kamu hizmetinin, etkin, kolay ve çabuk bir biçimde yürütmeye olanak sa lamaya yöneliktir. Bu bakımdan, 4562 sayılı yasada yer alan özel hukuk hükümlerine ba lı olma keyfiyeti kurumun üçüncü ki ilerle giri ece i hukuki lemlere özel hukuk hükümlerinin uygulanaca ını belirtmekten öte bir anlam ta ımadı ı ortadadır.

Öte yandan, kurum genel kurulunun olu ması, toplantıları ve görevleri, genel kurulda alınan kararların niteli i gözönüne alınınca, gerek genel kurul toplantıları, gerek bu kurulda alınan kararların, kamu hizmeti gören kurumun iç bünyesi ile ilgili ve özellikle

organik yapısına ilişkin ve hizmetin zorunlu kıldığı u raların amacına paralel ve bunun yerine getirilmesine yönelik tasarruflar oldu unda ku ku bulunmadı ndan bu tasarrufların dari nitelikte oldu u ve bunların idari yargı denetimine tabi olması gerekti i de açıktır.

dari i lemlerin, yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile kanuna aykırı oldu u ileri sürülerek bunların iptali istemiyle açılan ve 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun 2 nci maddesinde tanımlanan iptal davalarının amacı, idari i lemlerin idari yargı organlarıncı denetlenerek idarenin hukuka uygunlu u sa lamaktadır.

Dava konusu olayda da, TOB Organize Sanayi Bölgesinde bulunan 254 ada, 20 ve 21 parsel sayılı ta nınmazlar üzerinde yapılacak yapı için in aat ruhsatı düzenlenmesi istemiyle yapılan ba vurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin i lemin kamu hukuku kuralları uygulanarak ve kamu gücüne dayanılarak tesis edilmi bir idari i lem oldu u sonucuna varıldı ndan, uyu mazlı ın görüm ve çözümlü görevi idari yargı yerine ait bulundu u görü ü ile ço unluk kararına katılmıyoruz.

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Ahmet
ARSLAN